

This question paper contains 11 printed pages]

HA—106—2023

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2023

COST ACCOUNTING

Paper—BC-3.2

(Tuesday, 2-5-2023)

Time : 2.00 p.m. to 5.00 p.m.

Time— Three Hours

Maximum Marks—75

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) Question No. 1 is compulsory.

(iii) Use of simple calculator is allowed.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) प्र.क्र. 1 अनिवार्य आहे.

(iii) साधे गणकयंत्र वापरण्यास परवानगी आहे.

1. The Directors of Hindustan Manufacturing Company require a statement showing production results of the company for the month of December 2021.

The cost account reveals the following information : 20

₹

Stock in hand (1st Dec., 2021) :

Raw materials 2,50,000

Finished goods 1,73,000

Stock in hand (31st Dec. 2021) :

Raw materials 2,62,000

P.T.O.

WT

(2)

HA—106—2023

Finished goods	1,57,000
Carriage Inward Exp.	25,000
Direct Expenses	15,000
Purchase of Raw Materials	2,19,000
Work in progress (1st Dec. 2021)	82,000
Work in progress (31st Dec. 2021)	91,000
Sale of finished goods	7,05,000
Direct wages	1,70,000
Factory Rent	15,000
Factory Expenses	20,000
Non-productive Wages (Factory)	8,300
Office Salary	29,000
Office and Administration Exp.	13,000
Salesman Salary	21,000
Selling Expenses	20,000

You are required to prepare a statement so as to show :

- (a) Value of material consumed
- (b) Prime cost
- (c) Cost of production
- (d) The cost of goods sold
- (e) The net profit for the month.

हिंदूस्तान निर्माणी कंपनीच्या संचालकाना डिसेंबर 2021 महिन्याचे परिव्यय विवरण हवे आहे. परिव्यय लेख्यावरून पुढील माहिती उपलब्ध होते :

	₹
हस्तस्थ स्कंध (1 डिसेंबर 2021) :	
कच्चा माल	2,50,000
पक्का माल	1,73,000
हस्तस्थ स्कंध (31 डिसेंबर 2021) :	
कच्चा माल	2,62,000
पक्का माल	1,57,000
आगत वाहन व्यय	25,000
प्रत्यक्ष खर्च	15,000
कच्चा मालाची खरेदी	2,19,000
क्रियामान कार्य (1 डिसेंबर 2021) :	82,000
क्रियामान कार्य (31 डिसेंबर 2021) :	91,000
पक्क्या मालाची विक्री	7,05,000
प्रत्यक्ष मजुरी	1,70,000
निर्माणी भाडे	15,000
निर्माणी व्यय	20,000
अनुत्पादक मजुरी (निर्माणी)	8,300
कार्यालय वेतन	29,000
कार्यालय व प्रबंधन खर्च	13,000
	P.T.O.

WT

(4)

HA—106—2023

विक्रेत्याचे वेतन 21,000

विक्रय व्यय 20,000

खालील माहिती दर्शविणारे विवरण तुम्हाला तयार करावयाचे आहे :

(a) उपयोगात आणलेल्या सामग्रीचे मुल्य

(b) प्रधान परिव्यय

(c) उत्पादन परिव्यय

(d) विक्रीत माळाचा परिव्यय

(e) महिन्याचा शुद्ध लाभ.

2. Prepare a store ledger account under First In First Out (FIFO) method from the following information of receipts and issues of materials in a factory incurred during the month of March 2021 : 15

1-3-2021 Purchased 240 units @ ₹ 5 each.

4-3-2021 Purchased 360 units @ ₹ 6 each.

7-3-2021 Issued 100 units.

13-3-2021 Purchased 420 units @ ₹ 5 each.

15-3-2021 Issued 280 units.

19-3-2021 Issued 300 units.

24-3-2021 Issued 100 units.

26-3-2021 Purchased 800 units @ ₹ 5 each.

30-3-2021 Issued 500 units.

मार्च 2021 या महिन्यात एका कारखान्यातील प्राप्त झालेल्या व निर्गमित केलेल्या सामग्रीची माहिती खाली दिली असून प्रथम आगमन प्रथम निर्गमन या पद्धतीच्या अंतर्गत भांडार प्रपंजी लेखा तयार करा :

WT

(5)

HA—106—2023

1-3-2021	सामग्रीची खरेदी 240 एकक, प्रति एकक ₹ 5 प्रमाणे
4-3-2021	सामग्रीची खरेदी 360 एकक, प्रति एकक ₹ 6 प्रमाणे
7-3-2021	निर्गमन 100 एकक
13-3-2021	सामग्रीची खरेदी 420 एकक, प्रति एकक ₹ 5 प्रमाणे
15-3-2021	निर्गमन 280 एकक
19-3-2021	निर्गमन 300 एकक
24-3-2021	निर्गमन 100 एकक
26-3-2021	सामग्रीची खरेदी 800 एकक, प्रति एकक ₹ 5 प्रमाणे
30-3-2021	निर्गमन 500 एकक.

Or

(किंवा)

From the following particulars calculate :

- (i) Reorder Level
- (ii) Minimum Level
- (iii) Maximum Level
- (iv) Average Stock Level.

Normal Consumption : 320 units per day.

Minimum Consumption : 190 units per day.

Maximum Consumption : 380 units per day.

Reorder quantity : 3500 units.

Reorder period : 15 to 25 days.

P.T.O.

खालील तपशीलांवरून गणना करा :

- (i) पुनरादेश पातळी
- (ii) किमान पातळी
- (iii) कमाल पातळी
- (iv) सरासरी पातळी.

सरासरी वापर : 320 एकक प्रति दिवस.

किमान वापर : 190 एकक प्रति दिवस.

कमाल वापर : 380 एकक प्रति दिवस.

पुनरादेश मात्रा : 3500 एकक.

पुनरादेश कालावधी : 15 ते 25 दिवस.

3. From the following information calculate total wages under : 15

- (1) Time rate basis
- (2) Piece rate basis
- (3) Halsey plan
- (4) Rowan plan.

Standard time allowed — 50 hours

Time rate of wage — ₹ 4 per hour

Dearness allowance — ₹ 1 per hour

Actual time taken — 40 hours.

खालील माहितीच्या आधारे एकूण मजूरी पुढील पद्धतीनुसार काढा :

- (1) समय दर पद्धती
- (2) कार्यदर पद्धती
- (3) हालसे योजना

WT

(7)

HA—106—2023

(4) रोवन योजना.

दिलेला प्रमाप समय — 50 तास

मजुरीचा समय दर — ₹ 4 प्रती तास

महागाई भत्ता — ₹ 1 प्रती तास

प्रत्यक्षात घेतलेला वेळ — 40 तास.

Or

(किंवा)

From the following particulars calculate the earnings of worker 'A' and 'B' :

Standard time allowed : 10 units per hour

Normal time rate : ₹ 10 per hour

Differentials to be applied :

80% of piece rate below standard.

120% of piece rate at or above standard.

In a 9 hours day :

'A' produced — 90 units

'B' produced—100 units.

खालील माहितीच्या आधारे कामगार 'अ' व 'ब' यांची मिळकत काढा :

प्रमाप समय — 10 एकक प्रती तास

साधारण प्रती तास दर — ₹ 10 प्रती तास

P.T.O.

भिन्न दर लागू :

80% प्रमापपेक्षा कमी कार्यदरास.

120% प्रमाप व प्रमापपेक्षा अधिक कार्यदरास.

9 तासाच्या दिवसा मध्ये :

‘अ’ चे उत्पादन — 90 एकक

‘ब’ चे उत्पादन — 100 एकक.

4. Calculate the machine hour rate from the following : 15

	₹
Cost of Machine	16,000
Cost of the Installation	2,000
Scrap value after 10 years	2,000
Rent and Rates for a quarter for the shop	300
General lighting (P.M.)	20
Shop Supervisor's Salary (per quarter)	600
Insurance premium for a machine (p.a.)	60
Estimated repairs (p.a.)	100

Power 2 units per hour @ ₹ 5 per 100 units.

Estimated working hours p.a. 2,000.

The machine occupied 1/4th of the total area of the shop. Supervisor is expected to devote 1/6th of his time for the machine. General lighting expenses are to be apportioned on the basis of area.

खालील माहितीवरून यंत्र तास दर गणना करा :

	₹
यंत्राचे मुल्य	16,000
यंत्र स्थापना खर्च	2,000
10 वर्षानंतर अवशेष मुल्य	2,000
दुकानाचे त्रैमासिक भाडे व दर	300
सर्वसाधारण विद्युतीकरण (दरमाह)	20
दुकान पर्यवेक्षकाचे वेतन (प्रती त्रैमासिक)	600
यंत्राचा विमा हप्ता (वार्षिक)	60
अनुमानित दुरुस्ती (वार्षिक)	100

विद्युत 2 एकक प्रति तास ₹ 5 प्रती 100 एकक दराने.

अनुमानित वार्षिक कार्य तास 2,000.

या यंत्राने दुकानाच्या एकूण जागे पैकी 1/4 जागा व्याप्ती आहे. 1/6 वेळ पर्यवेक्षकाने या यंत्रावर देणे अपेक्षित आहे. सामान्य विद्युतीकरणाचा व्यय व्याप्त जागेच्या प्रमाणात आकारणी करावयाचा आहे.

Or

(किंवा)

From the following particulars, compute machine hour rate for a machine :

Items	Amount P.A.
	₹
Rent and Rates	
(1/4th space is occupied by the machine)	12,000

P.T.O.

WT

(10)

HA—106—2023

General lighting

(6 workers for the machine, out of 15) 1,500

Insurance 400

Supervisor's salary

(1/3 time devoted to the machine) 6,000

Lubricants and cotton waste 500

Cost of the machine 30,000

It is assumed that :

- (1) The working life of the machine is 20,000 hrs
- (2) The machine will work for 2,000 hrs. annually
- (3) The estimated repairs ₹ 1,000 for life of the machine
- (4) The consumption of power is 4 units per hrs. @ 15 paise per unit.

पुढील दिलेल्या माहितीवरून यंत्र तास दर काढा :

तपशिल

रक्कम रुपए वार्षिक
₹

भाडे आणि दर

(1/4 जागा या यंत्राने व्यापली आहे.) 12,000

सामान्य विद्युतीकरण

(15पैकी 6 कामगार या यंत्रावर कार्य करतात) 1,500

विमा

400

पर्यवेक्षकाचे वेतन

(1/3 वेळ या यंत्रावर दिला) 6,000

वंगन व कापुस	500
यंत्राचे मुल्य	30,000

हे ग्रहीत धरण्यात आले :

- (1) यंत्राचे आयुष्मान 20,000 तास आहे.
- (2) हे यंत्र वार्षिक 2000 तास कार्य करेल.
- (3) यंत्राचे अनुमानीत दुरुस्ती व्यय अयुष्यमानाकरिता ₹ 1,000 आहे.
- (4) विद्युत शक्तीचा विनियोग प्रती तास 4 एकक 15 प्रती एकक दराणे.

5. Write short notes on (two out of four) : 10

- (i) Techniques of costing
- (ii) Classification of cost
- (iii) FIFO method
- (iv) Bincard.

संक्षिप्त टिपा लिहा (चारपैकी दोन सोडवा) :

- (i) परिव्यय तंत्र
- (ii) परिव्ययाचे वर्गिकरण
- (iii) FIFO पद्धती
- (iv) बिनकार्ड.